

Hur vanligt är det att få frågor om våld i nära relation innan Finsaminsats i Stockholms län?

Bakgrund

Våld identifieras som en anledning till utanförskap och ett möjligt hinder för att kunna närma sig arbete.¹ Mellan 2019–2024 har två regeringsuppdrag med syfte att öka upptäckten av våld genomförts i samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen². Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) fick i och med det första regeringsuppdraget 2019 i uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten att bidra till ökad upptäckt av våld i nära relationer inom ramen för samordningsförbundens verksamheter. Sju av Stockholms läns åtta samordningsförbund har deltagit i uppdraget och använt ett gemensamt frågeformulär (framtaget av VKV³) för att ställa frågor om våld i nära relationer till de som deltar i förbundsfinansierade insatser.

Siffror från Brå visar att 35,3 procent av kvinnor och 20,8 procent av män har utsatts för våld i nära relation under sin livstid⁴. Vår egen statistik från samordningsförbunden i Stockholms län indikerar att utsattheten är ännu högre hos förbundens målgrupp: 49,8 procent av kvinnor och 29,7 procent av män uppger att de utsatts för våld i nära relation (se bilaga 1). På nationell nivå finns data på att uppemot två tredjedelar av alla tillfrågade finsamdeltagare upplevt våld⁵.

De flesta finsamdeltagare har varit i kontakt med flera myndigheter innan de fått stöd av en samordningsförbundsfinansierad insats. Från 2022 kompletterades därför formuläret med frågor om deltagarna tidigare fått frågor om våld, och i så fall från vilken aktör. Denna sammanställning bygger på resultaten från dessa frågor i de frågeformulär som har samlats in under perioden januari 2023 till maj 2025. Frågeformuläret återfinns i bilaga 2.

Viktigaste insikter

- Sammanställningen visar att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan bidrar med nästan en tredjedel av inremitteringarna till förbundsinsatser men har endast ställt frågor om våld till en handfull av de tillfrågade.
- Alla myndigheter och aktörer som möter personer i behov av stöd behöver ställa frågor om våld i nära relation i högre utsträckning än vad som görs idag.
- Om frågorna inte ställs tidigt och rutinemässigt riskerar våld att förbli en osynlig orsak till ohälsa, arbetslöshet och utanförskap.

¹ Läs mer på: <https://nns.samordning.org/uppdrag/stoppa-valdet/>

² <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/samverkan-for-okad-upptackt-av-vald-2022-9/> och <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2022/08/uppdrag-om-okad-upptackt-av-vald-m.m.-20222024>

³ <https://www.vgregion.se/f/regionhalsan/valdinararelationer/>

⁴ Brottsförebyggande rådet, Brå (2024). *Brott i nära relation. Kartläggning av utsatthet under 2022 och under livstiden*. Rapport 2024:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. https://bra.se/download/18.63eed38e192716a4afc1536/1728997063093/2024_4-Brott-i-nara-relation.pdf

⁵ Nationella Nätverket för Samordningsförbund, NNS (2024, november). Stoppa våldet nyhetsbrev. <https://nns.samordning.org/wp-content/uploads/2024/12/Manadsbrev-nov-2024.pdf>

Resultat

Mellan januari 2023 och maj 2025 samlades 1 157 formulär in (53 procent kvinnor, 42 procent män, 5 procent som ej uppgett kön). Utifrån antalet aktiva deltagare under ett år jämfört med hur många formulär som samlats in kan vi uppskatta att minst en femtedel av inskrivna deltagare har fått frågorna.⁶

Av dessa 1 157 deltagare har 868 även svarat på om de fått frågor om våld tidigare i sitt liv (diagram 1). Över en tredjedel av deltagarna uppger att de aldrig fått frågor om våld tidigare. En fjärdedel av deltagarna har inte besvarat frågan (internt bortfall), i huvudsak eftersom de använt frågeformulär som saknat dessa frågor. Kvinnor får frågorna oftare än män (38 respektive 28 procent). Nästan hälften av männen har aldrig blivit tillfrågade (se bilaga 1).

Diagram 2 visar fördelningen mellan aktörer som ställt frågor om våld tidigare till de 385 deltagare som uppgett att de fått dem. Deltagare kan ha fått frågor från flera aktörer, därav är den totala procenten i diagrammen högre än 100. Det är vanligast att ha fått frågorna i kontakt med vården, antingen hos primärvården eller specialistvården (ofta psykiatri). Näst vanligast är att uppge att man fått frågorna i kontakt med socialtjänsten eller kommunen. Endast runt en procent har fått frågorna av Arbetsförmedlingen respektive Försäkringskassan.

Som kontrast visar diagram 3 hur fördelningen av inremitteringar till förbundsfinansierade insatser ser ut. Kommunen är den vanligaste initiativtagaren, följt av de som sökt på eget initiativ/annan aktör. Försäkringskassan utgör dock ungefär var fjärde inremittering. Samtidigt vet vi att många deltagare har varit i kontakt med flera parter/aktörer i och med att en förutsättning för att få stöd från en finsaminsats ska vara ett behov av samordning från flera av förbundens medlemsparter.

Det innebär att våldsutsatthet ofta förblir oupptäckt trots täta kontakter med myndigheter.

Diagram 1. Fördelning av svar utifrån om deltagare uppgett att de fått frågor om våld innan de fick stöd från en förbundsfinansierad insats. Antal och andelar.

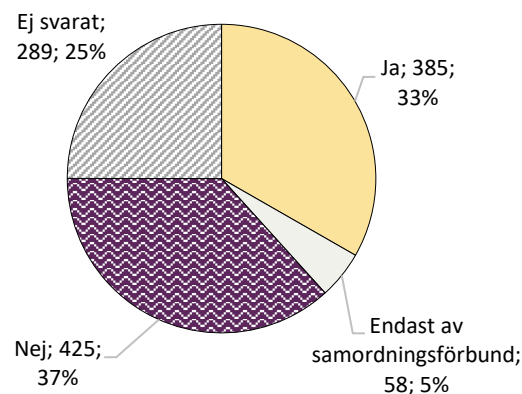

Diagram 2. Fördelningen mellan aktörer som deltagare uppgett har ställt frågor om våld innan de fick stöd från en förbundsfinansierad insats. Antal och andelar. 385 deltagare.

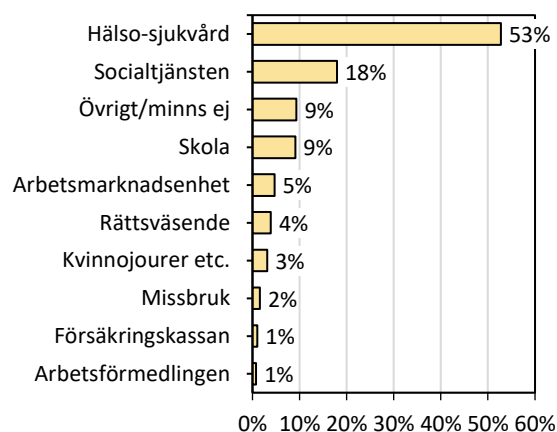
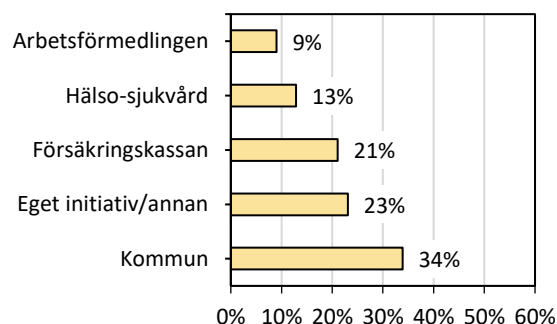

Diagram 3. Inremitterande/initierande part till förbundsfinansierade insatser i Stockholms län (exkl. VärNa), 2023–2024. Andelar.

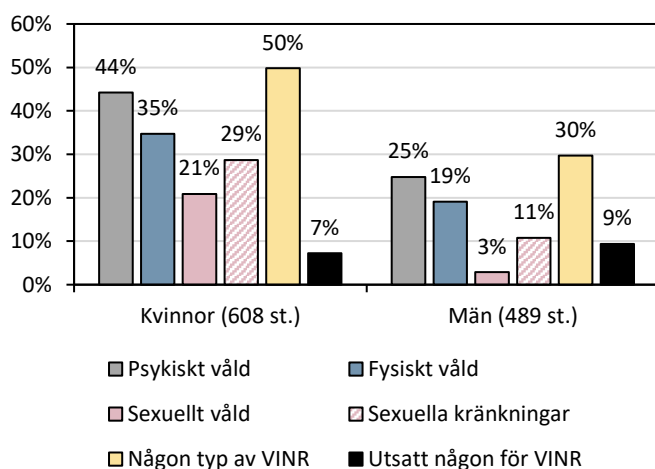

⁶ Totalt antal inskrivna under 2024 var 3 459, och 589 har fått frågor om våld det året (motsvarande 17 % av totalen). Dock är en hög andel av deltagarna inskrivna under 2023 eller tidigare, vilket är anledningen till den högre uppskattningen.

Bilaga 1: Kompletterande statistik

Statistiken baseras på insamlade Frågor om våld formulär (FOV) mellan januari 2023 – maj 2025.

Våldsutsatthet för deltagare i förbundsfinansierade insatser, jan 2023 – maj 2025, könsuppdelat. Andelar.

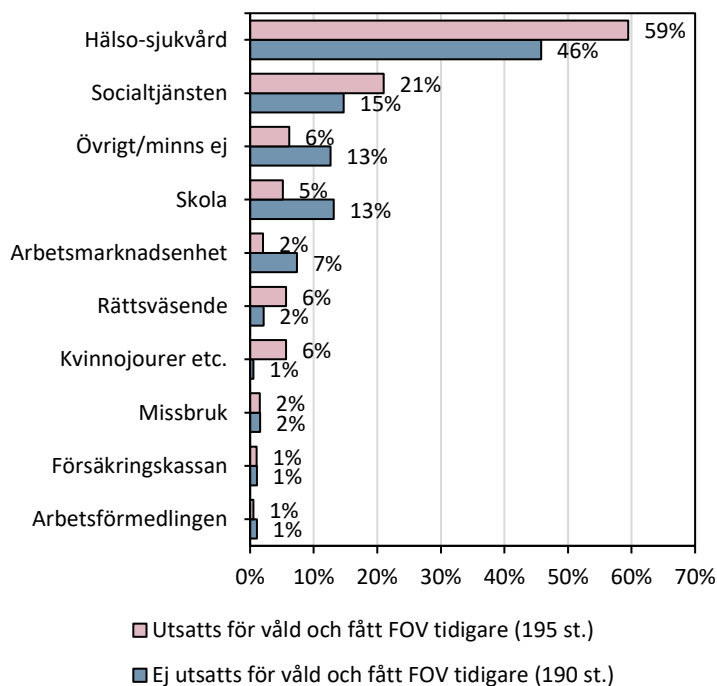

Fördelning utifrån om deltagare uppgett att de fått frågor om våld innan stöd från förbundsfinansierad insats, könsuppdelat. Antal och andelar.

	Kvinnor		Män		Totalt (inkl. övriga)	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ja	232	38%	135	28%	385	33%
Endast av samordningsförbund	40	7%	18	4%	58	5%
Nej	188	31%	229	47%	425	37%
Okänt	148	24%	107	22%	289	25%
Totalt	608	100%	489	100%	1 157	100%

Fördelningen mellan aktörer uppdelat på om deltagare har blivit utsatta eller ej. Andelar.

385 deltagare.

Bilaga 2: Frågeformuläret Frågor om våld (FOV)

Alla frågor utom de sista två är ja/nej-frågor. Dessa är i stället fritextfrågor. Frågorna 1–7 är framtagna av VKV, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?
2. Har du blivit slagen, sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt av en närstående?
3. Har du känt press att mot din vilja delta i eller se på sexuella handlingar av en närstående?
4. Har du varit utsatt för verbala, psykiska och/eller fysiska sexuella kränkningar av en närstående?
5. Har du blivit utsatt för våld enligt fråga 1–4 av någon annan person än någon närstående?
6. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1–4?
7. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1–4?

Avslutande fråga: Har du tidigare fått frågor om våld?

OM JA: Minns du i vilken verksamhet det var (ange verksamhet):

OM JA: Minns du vilka frågorna var (ange gärna frågorna):